

Rodiljni dopust i porodiljna naknada

Zaposlene majke u Švicarskoj imaju pravo nakon rođenja djeteta na rodiljni dopust i novčanu potporu tijekom trajanja toga dopusta. Pravo na porodiljnu naknadu započinje rođenjem djeteta i završava najkasnije nakon 14 tjedana (98 dana) ili pak ranije, ako majka počne ranije raditi. Prvih 8 tjedana nakon poroda majke ne smiju raditi. (Art. 35a Abs.3 3 ArG).

S radom mogu započeti, ako to žele, nakon isteka tih 8 tjedana, zbog čega gube pravo na porodiljnu naknadu. One majke čije je dijete nakon poroda ostalo u bolnici duže od 14 dana imaju pravo na produljenje isplate za dane koje je dijete provelo u bolnici ali najduže 56 dana. Na produljenje imaju pravo samo one majke koje će nakon porodiljnog dopusta opet raditi. Da bi pak ostvarile pravo na to produljenje, moraju popuniti zato predviđeni obrazac u kojemu treba navesti trajanje djetetova boravka u bolnici. Pored toga moraju imati i liječničku potvrdu kao i dokaz da će pravodobno započeti s radom. Istovjetno pravo imaju i majke koje primaju dnevnicu od osiguranja za nezaposlene, pod uvjetom da im to pravo nije isteklo prije rođenja djeteta.

Porodiljna naknada

Majke imaju pravo za vrijeme rodiljnog dopusta na isplatu porodiljne naknade koja iznosi 80% njihove prosječne plaće prije poroda. Ta se naknada obračunava u obliku dnevnica. Najviša dnevnicu koju majka može dobiti iznosi Fr.196.-. Tu visinu dnevnice mogu dobiti majke koje mjesečno zarađuju Fr. 7'350.- ($7350 \times 0.8 : 30 \text{ dan} = 196$).

Majkama koje se bave samostalnom djelatnošću dnevnicu se obračunavaju ovako:

$$88'200 \times 0.8 : 360 = 196.$$

Isti iznos će dobiti i majke koje mjesečno zarađuju i više od navedenoga iznosa.

Majkama koje zarađuju manje će dnevnicu biti obračunate prema njihovoj mjesečnoj zaradi. Tako će, primjerice, dnevnicu majke koja mjesečno zarađuje Fr. 4'000.- biti Fr.106.70 sukladno službenom modelu izračuna ($4000 \times 0.8 : 30$). Nije preporučljivo da majke prije rođenja djeteta uzimaju neplaćeni dopust, jer se to može negativno odraziti na visinu isplate porodiljne naknade.

Pravo na porodiljnu naknadu imaju majke koje su u trenutku rođenja djeteta:

- bile u radnom odnosu ili su se bavile samostalnom djelatnošću,
- bile zaposlene u muževljevoj, partnerovoj ili obiteljskoj tvrtki i dobivale plaću,
- bile nezaposlene i dobivale dnevnicu od osiguranja za nezaposlene ili ispunjavaju uvjete za dobivanje tih dnevnica ,
- koje su zbog bolesti, nesreće ili invalidnosti radno nesposobne i dobivale su dnevnicu od socijalnog ili privatnog osiguranja, ako su te dnevnicu bile obračunate prema prethodnim plaćama (dok su bile radno sposobne), ili ako su u radnom odnosu a ne dobivaju plaću jer im je isteklo pravo na njihovu isplatu.

Da bi majka stekla pravo na porodiljnu naknadu mora biti najmanje 9 mjeseci prije poroda AHV/IV/EU osigurana i od tih 9 mjeseci najmanje 5 mjeseci zaposlena. Ako majka nije bila zaposlena u Švicarskoj ali jest u nekoj od EU ili EFTA država članica, može također ostvariti pravo na naknadu. U tom slučaju je potrebno popuniti službeni obrazac E104, koji se može pronaći na www.ahv-iv.ch. Majka koja je neposredno prije poroda dobivala dnevnicu od nekog drugog osiguranja (osiguranja za nezaposlene, invalidskog, vojnog ili osiguranja za slučajevne nesreće), dobivaće nakon rođenja djeteta porodiljnu naknadu koja ne može biti manja od tada isplaćivanih dnevnica navedenih osiguranja.

Isplata porodične naknade vrši se preko nadležnih blagajni (Ausgleichkasse). Zaposlene majke je mogu tražiti preko svojih poslodavca. Umjesto majke nadoknadu može tražiti i poslodavac ili članovi majčine obitelji. Isplata porodičnih naknada majkama se u pravilu vrši preko poslodavca, kojemu isplaćenu naknadu refundiraju nadležne blagajne. Ukoliko postoje bilo kakvi problemi s isplatom naknada, moguće je zatražiti i izravnu isplatu naknade od blagajne. Isplate se vrše krajem mjeseca. Ukoliko bi isplata bila manja od Fr.200.- mjesečno, cjelokupni iznos se isplaćuje na kraju roditeljnog dopusta.

Doprinosi

Na isplaćene porodične naknade plaćaju se AHV/IV/EU doprinosi kao i doprinosi osiguranju za slučaj nezaposlenosti. Zaposlene majke su i dalje osigurane za slučajevne nesreće, ali su oslobođene plaćanja premije. Majke koje su primale dnevnicu od osiguranja za nezaposlene, također su osigurane za slučajevne nesreće. Isto tako se majkama u radnom odnosu i dalje uplaćuju BVG doprinosi (Pensionskasse).

Valentina Matolić /siječanj/2022